قەت لە شەڕی تێر نابێ
شەمێ هەڵمەگرە خەمێ
بە تەبشوی غار ئەدەمێ
ئەستێنم خینێ شەمێ
هەمزە ئەرێ مەلایە
کتکان جێ مەڕوایە
خوێندنم لەبیر نەمایە
هەمزە ئەرێ هۆ مامە
بینن خەنجەرێ شامە
کتکت لۆ بکەم تەمامە
جوابێ بدەنە هەناری[10]
دار بەدەست بێنە خواری
کتکێ گرتیە بناری
جوابێ بدەنە باتاسێ
بەس بکەن پسە پسێ
کتک شێرەو ناترسێ
لەولای ڕاهات برایمە جوو
بەخۆو بە سوێڵ بەگوو
ئەویش لەوێ لەخۆ چوو
جوابێ بدەنە هەریری
لەبوم بێنن زنجیری
کتک شێرەو ناگیری
چەند خەنجەرێ خۆشناوان
ناکرێن بە دراوان
نابرن پێستی میاو میاوان
کتک هاتە مۆتراوێ[11]

پەریەوە لە پسەکاوێ[12]
گەیشتە ناو سیساوێ
ڕێککەت لەگەڵ هەتاوێ
سبەینێ بچیتە ناوێ
برینە مستۆی کیژیلێ
شەڕ گەرمە لەگەڵ پشیلێ
میر کتك گەییە کانیلێ
برینە مستە کەچەری
با بگری ڕێی چەقەری
نەهێری کتك تێپەڕی
برینە حوسێنی خەجێ
دەست بداتە دەمانچێ
کتکێ بکوژی جێبەجێ
برینە سوفی خدری
پلینگێ لە گەوەری[13]
ئەو کتکان چاك ئەگری
هاتیە مامە حەوێزە
پیاوێکی زۆر بەڕیزە
زووی کوشت کتکێ دێزە
کتك هاتە شەقلاوێ
ڕێککەت لەگەڵ هەتاوێ
سبەی زوو بچیتە ناوێ
هاتیە تەهای نەبییە
لە پشیلەی ڕاست هاتییە
پەتکی لە ملی کردییە
پشیلەی خنکاندییە

فەرهەنگۆك

1 — کتك : پشیلە .
2 — جلیتانێ : مەشق کردن .
3 — دیوین : گوندێکە سەر بە نلوچەی سەلاحەدینە .
4 — زنتکێ : گوندێکە سەر بە نلوچەی مێرکەسۆرە .
5 — گولەك : گوندێکە سەر بە نلوچەی هەریرە .
6 — ئلمۆکە : ئلمۆکلن : گوندێکە سەر بە نلوچەی هەریرە
7 — بەرازان : گوندێکە سەر بە نلوچەی هەریرە.
8 — دۆران : مەشکەی دۆ .
9 — قەرات : قەڵات .
10 — هەنلرێ : گوندێك بوو سەر بە نلوچەی هەریر .
11 — مۆتراوە : گوندێکە سەر بە نلوچەی هەریر .
12 — پسەکلوە : (پیسەکلوە) بەو جۆکەلە ئلوە ئەلێن
کە دەکەوێتە نێوانی گوندی
مۆتراوەو گوندی سیسلوە .
13 — کەوەر : دەرز ، قەڵش ، کەلەنە شاخ

مەندۆ

تۆمارکردنی
عباس عبدالله يوسف

مەندۆم کوڕێ پیرێ
دەستی دا سێ تیرێ
مەندۆ کوڕێ زێزێ
لەتفەنگێ کا تێزێ
باویا نێریا ڕێزێ
مەندۆم ناری ناری
وەکی ئەچیە شاری
چم لۆینی پەدیاری
بازنا تەکە گواری
نێریێ مەندۆم سێنە
لە گەریا عاسێنە
ڕاوکەریا لەڕێنە
نێریێ مەندۆم چارن
لە گەریا ئەنارن

تێبینی
ئەم گۆرانیە لە گوندی (جۆنەلەی)
نلوچەی سوور چیاتی تۆملر کراوە
فەرهەنگۆك
سێتیر = جۆرە تفەنگێکی کۆنە
لەتفەنگێ کا = لە تفەنگی ئەکا . ئەم
(ئـە) ی کاری ڕانـەبردوو تێدەسوێ
ئەکا تێزێ = ئاملدەی دەکا بۆ تەقەکردن
زێزێ = نلوی ژنانە
بلویا = بهلوێژە
ناری ناری = بەناڵە ناڵ
لۆینی = لۆ دێنی = بۆم دەهێنی
پە = بە
تەکە = لەگەڵ ، دەگەڵ
گەریا = گەلی ، دەربەند
ئەنارن = ئەناڵن